

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie zielonej księgi „W kierunku zintegrowanego europejskiego rynku płatności realizowanych przy pomocy kart płatniczych, przez Internet i za pośrednictwem urządzeń przenośnych”

COM(2011) 941 final

(2012/C 351/11)

Sprawozdawca: **Stasys KROPAS**

Dnia 11 stycznia 2012 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

zielonej księgi „W kierunku zintegrowanego europejskiego rynku płatności realizowanych przy pomocy kart płatniczych, przez internet i za pośrednictwem urządzeń przenośnych”

COM(2011) 941 final.

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię dnia 30 sierpnia 2012 r.

Na 483. sesji plenarnej w dniach 18–19 września 2012 r. (posiedzenie z 19 września) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 157 do 1 – 5 osób wstrzymało się od głosu – przyjęła następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Europejski Komitet Ekonomiczno Społeczny (EKES) z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji, by promować bezpieczne, przejrzyste i innowacyjne środowisko płatnicze w całej UE. Wydajniejsze, nowocześniejsze i bezpieczniejsze instrumenty płatnicze są warunkiem koniecznym, by można było czerpać dalsze korzyści z jednolitego rynku, jak również wzmocnić globalną konkurencyjność gospodarki europejskiej.

1.2 EKES docenia szeroko zakrojony dialog zaproponowany przez Komisję, który w istocie obejmuje najważniejsze zagadnienia dotyczące aktualnej i przewidywalnej sytuacji w dziedzinie płatności w UE. Jednakże dla pełnego obrazu tej sytuacji więcej uwagi należałoby poświęcić płatnościom gotówkowym. Choć ich liczba stopniowo maleje, na pewnych rynkach gotówka pozostaje dominującym środkiem płatniczym. Coraz liczniejsze dane z różnych krajów świadczą o tym, iż gotówka w gruncie rzeczy jest mniej efektywna, a gdyby konsumenci zdecydowali się korzystać z płatności elektronicznych, można by zaoszczędzić znaczne zasoby. Niektóre państwa członkowskie poczyniły realne postępy na drodze do społeczeństwa bezgotówkowego. Jednak zdaniem EKES-u społeczeństwo wciąż nieświadome jest prawdziwych kosztów związanych z obrotem gotówkowym. Ponadto płatności gotówkowe uznaje się za narzędzie ułatwiające funkcjonowanie szarej strefy. Dlatego też wszystkie zainteresowane strony powinny promować takie metody płatności, które pomagają ograniczać szarą strefę oraz są tańsze i bezpieczniejsze. W tym kontekście należy rozważyć liczne korzyści dla wszystkich zaangażowanych podmiotów, a także uwzględnić potrzebę racjonalizacji kosztów dla MSP oferujących takie formy płatności swoim klientom. W państwach członkowskich potrzebne są dodatkowe inicjatywy, które byłyby wyraźnie wspierane przez Komisję Europejską.

1.3 Płatności realizowane przy pomocy kart płatniczych są najbardziej popularnym bezgotówkowym instrumentem płatniczym w UE i na całym świecie. Ekonomiści są coraz bardziej zgodni co do tego, że płatności bezgotówkowe są bardziej przejrzyste z podatkowego i gospodarczego punktu widzenia oraz tańsze dla całego społeczeństwa, wygodne, bezpieczne

i innowacyjne. Dlatego EKES popiera propozycję Komisji, by takie płatności służyły czerpaniu korzyści z lepszej integracji rynków. Wciąż jednak nie wykorzystuje się w pełni możliwości jednolitego rynku ze względu na bariery historyczne oraz brak standaryzacji i interoperacyjności, a także z powodu asymetrii i braków w wykorzystywaniu informacji publicznej, którym można by zaradzić poprzez upowszechnienie dokonywania płatności za pomocą kart, internetu i urządzeń przenośnych. W konsekwencji marnuje się potencjał w zakresie konkurencyjności, innowacyjności i efektywności. EKES wzywa działające na rynku podmioty, by podjęły inicjatywę i jak najszybciej zaproponowały realne rozwiązania, zwłaszcza takie, które jednocześnie sprzyjają włączeniu społecznemu – finansowemu i cyfrowemu.

1.4 Aktualny brak pewności prawa, jeśli chodzi o modele biznesowe oparte na opłatach interchange utrudnia rozwój płatności elektronicznych i mobilnych oraz wypieranie przez nie transakcji gotówkowych. Jasność w tej kwestii jest niezwykle ważna z punktu widzenia inwestycji i innowacji w zakresie systemów płatności. EKES wzywa Komisję do zapewnienia stabilności otoczenia biznesowego dla wszystkich operatorów. Ze względu na cele systemu SEPA nie powinno być żadnych różnic w wysokości opłat ani w zakresie innych wymogów między transakcjami krajowymi a transgranicznymi.

1.5 Kwestię dostępu do informacji na temat dostępności środków na rachunkach bankowych należy skrupulatnie rozważyć z uwzględnieniem wielu aspektów, takich jak bezpieczeństwo, ochrona danych, prawa konsumentów, konkurencja oraz odszkodowania banków prowadzących rachunki. Zdaniem EKES-u podmioty pragnące uzyskać dostęp do tego rodzaju danych powinny podlegać regulacjom oraz być przedmiotem nadzoru odpowiedniego do ich profilu ryzyka. Europejskie ramy prawne powinny wyraźnie odzwierciedlać obowiązki i kompetencje operatorów uczestniczących w systemie.

1.6 W przypadku wielu rynków konsumenci mogą nie być skłonni do zaakceptowania narzutów, w związku z czym mogliby preferować gotówkowe formy płatności, sugerując się wrażeniem, że są one wolne od opłat. Choć począwszy od

13 czerwca 2014 r. konsumentów będą chroniły przed nadmiernymi narzutami przepisy dyrektywy w sprawie praw konsumentów, nie jest jasne, w jaki sposób zapewni się tę ochronę w wysoce dynamicznym środowisku on-line.

1.7 Płatności elektroniczne cieszą się uznaniem konsumentów na rynkach krajowych. Wciąż jednak brakuje ogólnoeuropejskich rozwiązań z zakresu bankowości internetowej. To z kolei komplikuje rozwój handlu elektronicznego. EKES wzywa operatorów takich systemów do otwartego i przejrzystego podjęcia kwestii interoperacyjności i do jak najszybszego wyeliminowania braków w handlu elektronicznym.

1.8 EKES wzywa Komisję do dołożenia wszelkich starań, by płatności mobilne już na wczesnych fazach rozwoju odpowiadały zasadom otwartego dostępu do platform, przenośności aplikacji i bezpieczeństwa, jak również unikania podwójnych kosztów dla operatorów pragnących przyjmować tego rodzaju płatności.

1.9 EKES dostrzega postępy poczynione przez uczestników rynku w zwalczaniu oszustw popełnianych na fizycznych terminalach płatniczych. Aktualnie największe zagrożenie stanowią oszustwa on-line. Należy wprowadzić dodatkowe środki bezpieczeństwa, nie powinno to jednak odbywać się kosztem wygody konsumentów. Ewentualne środki bezpieczeństwa proponowane przez organy publiczne powinny być w możliwie najwyższym stopniu neutralne pod względem technologicznym.

1.10 EKES z zadowoleniem przyjmuje nieustające wysiłki zmierzające do wzmocnienia zarządzania jednolitym obszarem płatności w euro (SEPA) oraz popiera zamiary scentralizowania kompetencji w odniesieniu do SEPA, na przykład w rękach Rady SEPA. Komitet wzywa jednak Komisję i Europejski Bank Centralny do jak najszybszego dopracowania szczegółów, gdyż panująca obecnie *de facto* próżnia w tym zakresie utrudnia realizację projektu.

2. Kontekst opinii

2.1 Ukończenie projektu SEPA należy do priorytetów Komisji Europejskiej na drodze do urzeczywistnienia jednolitego rynku. Operatorzy korzystają już z osiągnięć standaryzacji i interoperacyjności, wspieranych zharmonizowanymi ramami prawnymi, w postaci poleceń przelewu SEPA (SCT) oraz poleceń zapłaty SEPA (SDD), które od 1 lutego 2014 r. zastąpią dotychczasowe systemy w strefie euro.

2.2 Zasięg SEPA jest jednak szerszy i obejmuje również inne filary. Jeden z nich dotyczy płatności realizowanych przy pomocy kart płatniczych, które są najważniejszym instrumentem płatniczym w UE i na całym świecie. Innym takim filarem są płatności elektroniczne, tj. płatności w ramach zakupów dokonywanych przez internet. Obecnie stanowią one znikomy ułamek wszystkich płatności bezgotówkowych, niemniej przewiduje się w tym przypadku dwucyfrową stopę wzrostu. Europejska Rada ds. Płatności (EPC), która jest organem koordynującym i decyzyjnym europejskiego sektora bankowego jeśli chodzi o płatności, poszerzyła swój zakres współpracy o płatności elektroniczne oraz opracowała ramy

płatności elektronicznych w systemie SEPA. Ostatnio EPC była przedmiotem wezwania do udzielenia informacji ze strony Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Konkurencji.

2.3 Najnowszym filarem są płatności mobilne. EPC, we współpracy z innymi operatorami, podjęła skoordynowane działania w tym zakresie, przygotowując dokumenty techniczne w sprawie wytycznych dotyczących interoperacyjności oraz wydając kilka białych ksiąg. Płatności mobilne znajdują się wciąż we wczesnym stadium rozwoju, ale oczekiwania co do ich przyszłego statusu są niezmiernie wysokie. Chociaż płatności realizowane przy pomocy kart płatniczych, płatności elektroniczne oraz płatności mobilne różnią się stopniem rozwoju, skalą i modelami biznesowymi, instytucje europejskie i podmioty rynkowe są zgodne co do tego, że potrzebne są dalsze postępy w dziedzinie integracji, przejrzystości oraz konkurencyjności. Występuje ryzyko, iż szkody, jakie można zaobserwować w zakresie istniejących modeli biznesowych, mogą być powielane w rozwijającym się środowisku płatności mobilnych.

2.4 Każdy obywatel, przedsiębiorstwo czy organ administracji publicznej zaangażowany jest w transakcje płatnicze realizowane przy pomocy tradycyjnych środków płatniczych (np. gotówką) lub nowoczesnych usług płatniczych (np. płatności elektronicznych). Według danych Europejskiego Banku Centralnego⁽¹⁾ w 2010 r. w UE zrealizowano 86,4 mld bezgotówkowych transakcji płatniczych, o 4,4 % więcej niż w roku poprzednim, z czego największą część stanowiły płatności przy pomocy kart płatniczych (39 %, 33,9 mld). Wartość płatności dokonanych przy pomocy kart płatniczych osiągnęła 1,8 bln EUR, wzrastając o 6,7 %, w ujęciu rocznym, ponad trzy razy więcej niż realny wzrost PKB odnotowany w krajach strefy euro, wynoszący 1,8 %. Choć występują znaczne różnice, jeśli chodzi o korzystanie z kart płatniczych w poszczególnych krajach, ogólnie rzecz biorąc, płatności przy pomocy kart płatniczych należą do najdynamiczniej rozwijających się bezgotówkowych instrumentów płatniczych.

2.5 Ankieta wyjaśniająca przeprowadzona przez Europejski Bank Centralny⁽²⁾ pokazała, że opłaty interchange nie są ustalone i stosowane w zharmonizowany sposób w całej UE. Wybór, struktura i poziom opłat interchange różnią się pod wieloma względami i zależą od szeregu opcji i wymiarów. Opłaty interchange stanowią główny składnik opłat dla akceptantów. Zarówno Komisja, jak i krajowe organy ds. konkurencji przeanalizowały aspekty konkurencyjne opłat interchange oraz podjęły szereg decyzji, z których część odnosi się do działalności transgranicznej, a pozostałe ograniczają się do poziomu krajowego.

2.6 W kwestii przejrzystości opłat niestety nie przeprowadzono żadnych oficjalnych badań ani też nie publikuje się kompletnych statystyk krajowych – a tym samym również statystyk porównawczych między państwami – na temat kosztów ponoszonych przez konsumentów, takich jak różne opłaty i prowizje bezpośrednio związane z różnymi metodami płatności, mimo że takie informacje udostępniane są krajowym organom nadzorczym, które jednak przeważnie ich nie publikują, nawet częściowo.

⁽¹⁾ <http://www.ecb.int/press/pr/date/2011/html/pr110912.en.html>.

⁽²⁾ <http://www.ecb.int/pub/pdf/scpops/ecbocp131.pdf?4cce20956bed7b7e5f454a4ea77f7c9b>.

2.7 Mimo podejmowanych prywatnych inicjatyw zmierzających do standaryzacji, wciąż utrzymuje się fragmentaryzacja w pewnych obszarach, takich jak: operacje między PSP-centrum autoryzacji a PSP-wystawcą (A2I), certyfikacja kart i terminali, a także operacje między akceptantem a PSP-centrum autoryzacji (T2A). Jednocześnie różne interesy handlowe leżące u ich podstaw lub brak jasnych harmonogramów wdrażania na obecnym etapie sprawiają, iż inicjatywy te przyniosły jak dotąd niewiele konkretnych efektów.

2.8 Znaczące inwestycje i wysiłki wszystkich operatorów w celu migracji od paska magnetycznego do technologii chipowej EMV wpłynęły pozytywnie na zmniejszenie liczby oszustw z użyciem kart płatniczych w przypadku fizycznych transakcji płatniczych. Tymczasem, jak wynika z najnowszych tendencji, w wypadku zdalnych transakcji kartowych, mimo ich znikomego udziału w ogólnej liczbie transakcji dokonywanych za pomocą kart, już teraz występuje największe zagrożenie oszustwami. Kwestia ta zwróciła uwagę organów nadzoru ostrożnościowego i organów nadzoru systemowego, które w 2011 r., pod patronatem Europejskiego Banku Centralnego, połączyły siły w ramach forum „SecuRe Pay”, by podnieść poziom bezpieczeństwa elektronicznych usług i instrumentów płatniczych oraz zwiększyć zaufanie ze strony społeczeństwa. W 2012 r. forum przedstawi szereg ostatecznych, neutralnych pod względem technologicznym zaleceń w zakresie bezpieczeństwa płatności internetowych.

2.9 W zielonej księdze Komisji poruszono cały szereg kwestii dotyczących płatności, które w przypadku znalezienia skutecznych rozwiązań zapewnią podstawy dla bardziej zintegrowanych i bezpieczniejszych usług płatniczych świadczonych bądź w handlu tradycyjnym bądź w rozwijającym się prężnie środowisku elektronicznym. Dzięki wzmożonej konkurencji oraz szerszej ofercie i większej przejrzystości dla konsumentów, dzięki większej innowacyjności i wyższemu poziomowi bezpieczeństwa płatności i zaufania konsumentów Europa ma szansę znaleźć się w awangardzie, jeśli chodzi o nadawanie nowego znaczenia pojęciu „płatność” w XXI wieku.

2.10 Komisja przedstawia wizję zintegrowanego rynku, określa luki między sytuacją aktualną a tą wizją, jak również bariery będące przyczyną owych luk. Definiuje pięć szeroko zakrojonych obszarów działania w celu przyspieszenia integracji rynku oraz nakreśla, w jaki sposób należałoby zarządzać realizacją tych działań. Pierwszy obszar jest największy pod względem liczby zagadnień i obejmuje fragmentację rynku, dostęp oraz kwestie transgraniczne. Pozostałe dotyczą odpowiednio przejrzystych cen, które byłyby racjonalne pod względem kosztów, standaryzacji, interoperacyjności i kwestii bezpieczeństwa. Wytyczne w zakresie zarządzania miałyby zastosowanie zarówno do istniejących systemów SEPA (SCT, SDD), jak i do płatności elektronicznych i mobilnych.

3. Spostrzeżenia i uwagi

3.1 Wciąż nie możemy doczekać się nadrzędnego z perspektywy wszystkich podmiotów na jednolitym rynku, ogólnospółnotowego podejścia do przewijających się już od dawna kwestii płatności i ich orientacji na przyszłość (wyjątkiem są tu polecenia przelewu SEPA oraz polecenia zapłaty SEPA). EKES z zadowoleniem przyjmuje zieloną księgę przedstawioną przez Komisję Europejską, spodziewając się przy tym odpowiednich dalszych działań mających na celu wyeliminowanie obecnych braków. Apeluje jednocześnie, by najważniejszym aspektem każdej transakcji płatniczej był interes konsumenta związany z bezpieczeństwem, skutecznością, wygodą i szybkością płatności.

3.2 W zielonej księdze Komisja skupiła się na płatnościach elektronicznych, pominęła jednak rolę dominujących wciąż płatności gotówkowych, które stanowią 80 % transakcji płatniczych w Europie. Większa przejrzystość kosztów ma istotne znaczenie zarówno w przypadku płatności elektronicznych, jak i gotówkowych, dlatego powinna być głównym punktem odniesienia w analizie bezgotówkowych instrumentów płatniczych. W społeczeństwie wciąż pokutuje przekonanie, iż z płatnościami gotówkowymi nie wiążą się żadne dodatkowe koszty. Zmiana przyzwyczajeń płatników na korzyść nowoczesnych, mniej kosztownych metod płatności mogłaby przynieść znaczny wzrost efektywności. Ponadto z dostępnych danych wynika, iż dominacja płatności gotówkowych wykazuje dodatnią korelację z poziomem rozwoju szarej strefy z uwagi na trudności z identyfikowalnością płatności gotówkowych. Z tego względu EKES popiera podejmowanie przez państwa członkowskie dodatkowych inicjatyw, wyraźnie wspieranych przez Komisję Europejską, zmierzających do zmiany pozycji gotówki w nowoczesnej gospodarce.

3.3 Zdaniem EKES-u, rozważając wprowadzanie wszelkich dodatkowych środków mających na celu zwiększenie przejrzystości, a zwłaszcza rozwiązań o wiążącym charakterze, należy zachować ostrożność, tak aby nie narażać konsumentów na nadmierny zalew informacji, które przekazywane w niewłaściwym momencie (np. w godzinach szczytu) i w skomplikowanej formie mogłyby wprowadzać zamęt podczas zakupów i zakłócać akceptantom proces przyjmowania płatności.

3.4 Międzynarodowe systemy kart, a także kilka systemów krajowych, opierają swoje modele biznesowe na opłatach interchange, których zasadność podważana była w różnym stopniu przez krajowe organy ds. konkurencji oraz Komisję Europejską. Decyzja Komisji z 2007 r. zakazująca stosowania przez MasterCard prowizji interchange od transgranicznych transakcji została ostatnio podtrzymana przez Sąd. EKES zwraca uwagę na fakt, iż jak dotąd modele biznesowe oparte na opłatach interchange nie odpowiadają wizji systemu SEPA, według której opłaty za transakcje transgraniczne nie powinny się różnić od opłat obowiązujących w przypadku transakcji krajowych. Ponadto brakuje mechanizmu samoregulacji, który zapewniłby obniżanie opłat interchange wraz ze wzrostem liczby transakcji, jak również alternatywnych rozwiązań w zakresie opłat, które miałyby zastosowanie do płatności o niskiej wartości. EKES wzywa Komisję do zapewnienia wszystkim operatorom stabilizacji otoczenia biznesowego w długim okresie, m.in. poprzez uwzględnienie doświadczeń innych regionów (np. Australii), które przyjęły stosowne uregulowania w tym względzie, oraz poprzez zagwarantowanie równych warunków działania różnych modeli biznesowych poszczególnych systemów kart.

3.5 Łączenie różnych marek organizacji płatniczych, bądź też na kartach plastikowych, bądź też na przyszłych platformach mobilnych, nie powinno naruszać przysługującego konsumentom prawa wyboru marki ani ograniczać możliwości stosowania zachęt dla akceptantów. Łączenie marek ma istotne znaczenie w przypadku nowych systemów wchodzących na rynek, a w rezultacie ułatwia zarówno wybór, jak i konkurencję. W niektórych przypadkach jedna marka nakłada dodatkowe wymogi w odniesieniu do transakcji realizowanych w ramach jej sieci, nawet jeśli zostały one zainicjowane przez inną markę. Zdaniem EKES-u należy zadbać o to, by żadna marka nie mogła narzucać tego rodzaju wymogów w zakresie przetwarzania płatności.

3.6 EKES podziela pogląd, iż kluczowym elementem umożliwiającym stworzenie konkurencyjnego rynku kart płatniczych jest oddzielenie zarządzania systemami kart od przetwarzania płatności, ponieważ tzw. silosy pionowe, konkurując z niezależnymi podmiotami przetwarzającymi, mogą korzystać z subsydiowania skrośnego. Ponadto bieżąca konfiguracja jest mniej korzystna z perspektywy przewidywanych inicjatyw wspierających interoperacyjność między podmiotami przetwarzającymi. Dlatego też rozdzielenie tych rodzajów działalności, najlepiej na poziomie przedsiębiorstwa, przyczyniłoby się do zwiększenia integracji i konkurencji na jednolitym rynku.

3.7 W obecnym systemie prawnym instytucje płatnicze i instytucje pieniądza elektronicznego nie mają dostępu do systemów płatności w rozumieniu dyrektywy o ostateczności rozrachunku. Systemy te stworzono zasadniczo z myślą o płatnościach o dużej wartości i płatnościach detalicznych. Gdyby Komisja planowała wprowadzić zmiany w obowiązujących uregulowaniach, EKES zalecałby rozważenie ryzyka, jakie nowi uczestnicy (tj. instytucje płatnicze i instytucje pieniądza elektronicznego) mogłyby stanowić dla istniejących systemów płatności (infrastruktury), na przykład ze względu na fakt, iż nie mają oni dostępu do finansowania z banku centralnego.

3.8 System kart SEPA (SCF), opracowany pierwotnie przez EPC, nie powinien ograniczać możliwości rozwoju własnych modeli biznesowych przez innych operatorów. Najlepszym rozwiązaniem byłoby dokonanie dokładnego przeglądu SCF w ramach nowej struktury zarządzania systemem SEPA, z uwzględnieniem opinii wszystkich zainteresowanych podmiotów.

3.9 EKES z zaniepokojeniem odnotowuje, iż o dostęp do szczególnie chronionych danych dotyczących rachunku ubiegają się podmioty niepodlegające regulacjom i niebędące przedmiotem nadzoru. Ponadto obowiązki i kompetencje operatorów uczestniczących w systemie nie znajdują należytego odzwierciedlenia w europejskich ramach prawnych, co może mieć nieoczekiwane konsekwencje dla konsumentów w przypadku nieprawidłowego korzystania z danych lub w przypadku oszustwa. Kwestię dostępu do informacji na temat dostępności środków na rachunkach bankowych należy skrupulatnie rozważyć z uwzględnieniem wielu aspektów, takich jak bezpieczeństwo, ochrona danych, prawa konsumentów, konkurencja oraz odszkodowania banków prowadzących rachunki.

3.10 Narzuty to rozwiązanie pozwalające akceptantom doliczyć do wartości transakcji opłatę w przypadku płatności kartą. Możliwość ta obowiązuje w całej UE od czasu przyjęcia dyrektywy w sprawie usług płatniczych, z wyjątkiem państw członkowskich, które wyraźnie zakazują takich praktyk. Dotychczasowe doświadczenia z narzutami mającymi zastosowanie w pewnych przypadkach nie pozwalają – przynajmniej w krótkim okresie – wyciągnąć żadnych ostatecznych wniosków. Na przykład kiedy na początku 2005 r. wprowadzono w Danii opłaty od krajowych transakcji z użyciem kart debetowych, wywołało to zdecydowaną reakcję społeczeństwa w postaci gwałtownego spadku liczby takich transakcji i jednoczesnego wzrostu wypłat gotówki z bankomatów. Badania przeprowadzone na innych rynkach potwierdzają tę tendencję. Choć począwszy od 13 czerwca 2014 r. konsumentów będą chroniły przed nadmiernymi narzutami przepisy dyrektywy w sprawie praw konsumentów, nie jest jasne, w jaki sposób zapewni się tę ochronę w wysoce dynamicznym środowisku on-line. Zdaniem EKES-u nie powinno się zachęcać do stosowania narzutów jako rozwiązania o charakterze ogólnounijnym.

3.11 Charakterystyczną cechą branży kart płatniczych jest brak standardów i interoperacyjności. Na przykład dostawca terminali, który pragnie świadczyć swoje usługi na poziomie UE, zmuszony jest przejść nawet do siedmiu procedur certyfikacyjnych. EKES wzywa zatem podmioty z sektora prywatnego, by połączyły siły i przedstawiły konkretne rezultaty, w tym ramy wdrożeniowe i ambitne harmonogramy. Niemniej jednak, jeśli rozwiązania rynkowe każą na siebie zbyt długo czekać, Komisja powinna przejąć inicjatywę i przedstawić odpowiednie wnioski ustawodawcze.

3.12 Możliwość korzystania z płatności elektronicznych w zasadzie nie wykracza poza granice krajowe. EKES wzywa operatorów takich systemów do otwartego i przejrzystego podjęcia kwestii interoperacyjności i do jak najszybszego wyeliminowania braków w handlu elektronicznym. Jednakże jeśli na rynku nie pojawią się oczekiwane rozwiązania, Komisja powinna zaproponować wymogi normatywne, które gwarantowałyby ogólnounijny dostęp do systemów płatności elektronicznych.

3.13 EKES wzywa Komisję do dołożenia wszelkich starań, by płatności mobilne już na wczesnych fazach rozwoju odpowiadały zasadom otwartego dostępu do platform, przenośności aplikacji i bezpieczeństwa, jak również unikania podwójnych kosztów dla operatorów pragnących przyjmować tego rodzaju płatności. Ponadto organy ochrony danych powinny wspierać operatorów opracowujących przyjazne rozwiązania w tym zakresie.

3.14 Bezpieczeństwo ma kluczowe znaczenie dla pozyskania społecznego zaufania do płatności elektronicznych, dlatego kwestią tą najlepiej należałoby się zająć już na etapie projektowania. W tym kontekście kluczowego znaczenia nabierają odpowiednie regulacje i nadzór nad wszelkimi usługodawcami w łańcuchu płatności. EKES dostrzega postępy poczynione przez uczestników rynku w zwalczaniu oszustw popełnianych na fizycznych terminalach płatniczych, zwraca jednak uwagę na fakt, iż największe zagrożenie dla operatorów stanowią oszustwa on-line. Środki bezpieczeństwa nie mogą być wprowadzane kosztem wygody konsumentów, a jeśli miałyby być proponowane przez organy publiczne, powinny być w możliwie najwyższym stopniu neutralne pod względem technologicznym. W związku z tym EKES przyjmuje z zadowoleniem zalecenia opracowane przez instytucje uczestniczące w forum „SecuRe Pay”, dotyczące bezpieczeństwa płatności internetowych, a także wysiłki tych instytucji zmierzające do podniesienia poziomu bezpieczeństwa elektronicznych usług płatniczych oraz do zwiększenia społecznego zaufania do takich usług. Odpowiednie organy powinny nadal monitorować prawidłowe wdrażanie owych zaleceń.

3.15 Niemniej jednak w walce z oszustwami potrzebne będą dodatkowe środki ze strony właściwych organów państw członkowskich. W tym kontekście EKES z zadowoleniem przyjmuje utworzenie w ramach Europolu nowego Europejskiego Centrum ds. Walki z Cyberprzestępczością, które zacznie działać od 1 stycznia 2013 r. i stanie się – miejmy nadzieję – głównym ośrodkiem kompetencji w prowadzonej przez UE walce z oszustami. Za tą inicjatywą EKES opowiadał się już w opinii z inicjatywy własnej w sprawie walki z oszustwami i fałszerstwami dotyczącymi bezgotówkowych środków płatniczych, przyjętej 23 października 2008 r.⁽³⁾ EKES pragnie zwrócić uwagę, iż we wspomnianej opinii wskazano także inne środki, które nadal zachowują istotne znaczenie i których realizację również należałoby rozważyć.

⁽³⁾ Dz.U. C 100 z 30.4.2009, s. 22.

3.16 W płatności zaangażowanych jest wiele stron, których interesy, mimo iż czasem rozbieżne, powinno się uwzględnić w przyszłym kształcie rynku płatności. Nowa struktura zarządzania systemem SEPA powinna zapewniać otwartość, przejrzystość i równe warunki działania w tym rozwijającym się, ambitnym projekcie. EKES z zadowoleniem przyjmuje nieustające wysiłki Komisji Europejskiej i Europejskiego Banku Centralnego zmierzające do scentralizowania kompetencji w odniesieniu do SEPA, na przykład w rękach Rady SEPA. Komitet apeluje jednak o przyspieszenie tego procesu, gdyż panująca obecnie *de facto* próżnia w tym zakresie utrudnia realizację projektu.

Bruksela, 19 września 2012 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON
